ÖNSÖZ V

İÇİNDEKİLER VII

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
SU ve STRATEJİK ÖNEMİ

1.1. Dünya Su Arzı ve Talebi 7

1.2. Fırat-Dicle Havzası Tarihi 11

İKİNCİ BÖLÜM
ULUSLARARASI HUKUK AÇISINDAN SINIR AŞAN SULAR

2.1. Akarsular İle İlgili Tanımlamalar 15

2.2. Su Hukuku İle İlgili Görüşler 18

2.2.1. Mutlak Toprak Egemenlik Görüşü (Harmon Doktrini) 20

2.2.2. Doğal Durumun Bütünlüğü Görüşü 21

2.2.3 Ön Kullanım Üstünlüğü Görüşü 22

2.2.4. Adil Kullanım Görüşü 23

2.3. Sınır Aşan Suların Ulaşım Dışı Amaçlarla Kullanımı Konusundaki Düzenleme Çalışmaları 24

2.3.1. Uluslararası Hukuk Derneği (UHD) Çalışmaları 25

2.3.2. Uluslararası Hukuk Komisyonu (UHK) Çalışmaları 26

2.3.3. Avrupa Birliği Su Müktesebatı 28

3.1. Fırat ve Dicle Havzası 31
3.1.1. Fırat Akarsuyu 31
3.1.2. Dicle Akarsuyu 33
3.1.3. Fırat – Dicle Havzası Değerlendirmesi 35
3.2. Suriye'nin Su Potansiyeli ve Kullanımı 37
3.3. Türkiye'nin Su Potansiyeli ve Kullanımı 40
3.3.1. Güney Doğu Anadolu Projesi (GAP) 41
3.3.2. Türkiye'nin Su Projeleri 45
3.3.2.1. Barış Projesi 45
3.3.2.2. Manavgat Çayı su Temin Projesi 47

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TÜRKİYE-SURİYE İLİŞKİLERİ ve SU MESELESİ

4.1. Türkiye-Suriye İlişkilerinin Tarihçesi 49
4.2. Türkiye-Suriye Arasındaki Meseleler 54
4.2.1. Hatay Meselesi 54
4.2.2. Terör Meselesi 56
4.3. Su Meselesi 59
4.3.1. Uluslararası Düzenlemeler Açısından Fırat Dicle Meselesinin Tarihçesi 59
4.3.1.1. Türk-Fransız İtilafnamesi 59
4.3.1.2.Lozan Anlaşması 60
4.3.1.3. Muhâdenet ve Münâsabat-ı Hasenei Hemcivarı Mukavelenamesi (Dostluk ve İyi Komşuluk Münasebetleri Sözleşmesi) 61

4.3.1.4. Tahdid-i Hudut Nihai Protokolü 61
4.3.1.5.Hatay-Suriye Tahdid-i Hududu Son Protokolü 62
4.3.1.6.Çağçağ Deresi Sularının Kullanımına İlişkin Protokol 62
4.3.1.7.Dicle, Fırat ve Kolları Sularının Düzene Konması Protokolü 63
4.3.1.8. Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması 64
4.3.1.9.Türkiye-Suriye Ekonomik İşbirliği Protokolü 65
4.3.2. Türkiye'nin Tezleri 66
4.3.3. Suriye'nin Tezleri 71
4.3.4. Türkiye Suriye ilişkilerinde Su Unsuru 75
SONUÇ 79

EKLER

EK 1
Birleşmiş Milletler Uluslararası Suyollarının Denizcilik Dışı Kullanımlarına İlişkin Sözleşme 83
EK 2
Türkiye Cumhuriyeti ile SURİYE-ARAP Cumhuriyeti Arasında Ekonomik İşbirliği Protokolü (1987) 94
EK 3
Fırat-Dicle Havzası Üzerindeki Su İhtilafının Kısa Bir Kronolojisi 96
EK 4
Dünyadaki sorunlu su havzaları 101
EK 5
Türkiye'nin Fırat ve Dicle Havzası Projeleri 102

KAYNAKÇA 107